

واریکوسل(واریس بیضه) به بزرگ شدن عروق و وریدهای بیضه گفته می شود که در معمولاً در ۱۰٪ مردان دیده می شود و حدوداً " ۴۵٪ درصد آنها دچار عقیمی (برگشت پذیر) می کند. به علت پرخونی بیضه ها هنگام بوجود آمدن واریکوسل ها ، درجه حرارت بیضه ها بالا رفته و باعث کاهش اسپرم سازی و احتمال عقیمی در دراز مدت می شود و از آنجا که قسمت عمده اسپرم سازی با بیضه چپ می باشد برای همین واریکوسل های سمت چپ بیشتر با عقیمی همراه است . واریکوسل عمدتاً در بیضه سمت چپ و یا دو طرفه دیده می شود و در بیضه سمت راست بدون دخالت بیضه سمت چپ خیلی نادر است. راه تشخیص آن این است که در بالای بیضه یک توده لمس شود مثل این که چند کرم در بالای بیضه باشد. واریکوسل در بعضی افراد با درد و با بعضی افراد بدون درد است. درمان واریکوسل فقط عمل جراحی است که باید در دو صورت عمل گردد : اگر همراه با درد باشد و اگر باعث تغییر در کیفیت اسپرم شود.

اغلب واریکوسل ها در طول زمان ایجاد می شوند. خوشبختانه اغلب واریکوسل ها به آسانی تشخیص داده می شوند، و اگر علامت دار شده باشند، می توان آنها را با جراحی ترمیم کرد.

علائم

بیمار ممکن است با شکایت بزرگی، یا عدم تقارن بیضه ها، یا درد بیضه، و یا پس از ازدواج، با ناباروری مراجعه کند . ولی شایعترین فرم آن، بدون علامت، و بطور اتفاقی، حین معاینه، متوجه آن می گردند. درمعاینه، بزرگی و تورم عروق بیضه، بخصوص در سمت چپ مشهود است و درحالت ایستاده، و یا افزایش فشار شکمی تشدید می یابد و در حالت خواب دیده از

بین می رود (درصورتیکه تورم عروق درحالت خوابیده از بین نرفت، بایستی به نوع ثانویه آن شک کرد).

علل

بیماری واریکوسل با واریسی شدن و گشادشدن عروق وریدی (سیاهرگهای) بیضه ظاهر می گردد که در دو گروه اولیه و ثانویه تقسیم بندی می گردد. در نوع اولیه، هیچ عامل ایجادکننده مشخصی وجود ندارد، گرچه تئوری اشکال در دریچه های لانه کبوتری وریدهای بیضه (دریچه هایی که در سیاهرگها وجود دارد)، ولی هنوز علت مشخصی برای آن ثابت نشده است . این نوع عامل عمده واریکوسل است و ۹۰درصد در سمت چپ ایجاد می شود. نوع ثانویه که بدنبال وجود عامل مشخص ایجاد می گردد و درصد کمی از واریکوسل ها را شامل می شود و علت ایجادکننده آن غالباً توده های شکمی، بخصوص تومورهای بدخیم می باشد که تشخیص آن مهم و حیاتی است.

شدت بیماری :

بیماری واریکوسل از نظر شدت به ۳ درجه تقسیم بندی می گردد. در نوع درجه ۱ ورم عروق زمانی اتفاق می افتد که پزشک با دست به شکم فشار وارد می کند و یا از فرد می خواهد زور بزند و در این زمان توسط پزشک قابل لمس، و تشخیص می باشد . در نوع درجه ۲ با فشار شکمی، اتساع

عروق، قابل مشاهده می گردد. و در نوع درجه ۳ حتی بدون فشار شکمی، اتساع عروق، درحالت ایستاده قابل مشاهده می باشد.

تصمیم گیری برای عمل بستگی به فاکتورهای گوناگونی مانند : شدت واریکوسل و سن بیمار و وضعیت باروری (نهل و داشتن یا نداشتن فرزند) دارد. در مواردی که بیمار واریکوسل درجه دو یا سه داشته باشد و با ناباروری مراجعه نموده باشد نیاز به عمل جراحی دارد . اگر واریکوسل با اختلال در آزمایش مایع منی همراه باشد باز هم نیاز به عمل دارد.

مراقبت پیش و پس از عمل

پس از تصمیم گیری برای عمل و انجام آزمایشات روتین خون و بررسی اسپرم موهای ناحیه عمل شب قبل یا صبح عمل تراشیده می شوند . از ساعت ۱۲ شب قبل از عمل بیمار دیگر چیزی نمی خورد . عمل با بیهوشی عمومی یا بیحسی از کمر(نخاعی) بسته به شرایط بیمار و صلاحدید متخصص بیهوشی انجام می گردد . مدت زمان عمل بستگی به فاکتورهای گوناگون دارد و متوسط ۳۰ تا ۶۰ دقیقه می باشد.

توجهات بعد از عمل

- ❖ بیمار همان روز یا فردا صبح مرخص میشود و به مدت حداقل ۷ تا ۱۴ روز استراحت پزشکی خواهد داشت.
- ❖ حدود چند ساعت پس از عمل می توانید روی تخت بنشینید و پاها را از لبه تخت آویزان کنید و سپس با کمک همراه راه بروید. ولی بهتر است تا ۴۸ ساعت اول بعد از عمل فعالیت محدود داشته و فقط در

بیمارستان شهدای پاکدشت

واریکوسل

تهیه و تنظیم: واحد آموزش بیمارستان
بهار 95

پیگیری

حدود ۳ تا ۴ ماه پس از عمل اولین آزمایش اسپرم انجام می شود و پس از آن با همین فاصله تا یکسال یا تا زمان بارداری همسر آزمایش انجام می گردد . میزان بارداری پس از عمل در مطالعات مختلف بین ۳۰ تا ۶۰٪ گزارش شده است.

منابع:

- http://www.tebyan.net/newindex.aspx?p_id=93067
- Smeltzer S, Bare B. Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (2010). Lippincott Williams &Wilkins 12th ed

موارد ضروری (مثلا برای رفتن به دستشویی) از جای خود حرکت کنید.

- ❖ از یک هفته پس از عمل می توان به فعالیتهای عادی بازگودید . طی دو هفته اول بعد عمل باید از انجام کارهای سنگین خودداری کرد ولی پس از آن ورزش و فعالیت سنگین موجب عود واریکوسل نمی شود و بلامانع است.
- ❖ پانسمان شما قبل از ترخیص از بیمارستان تعویض خواهد شد . این پانسمان را دو روز بعد از عمل بردارید و اگر ترشحاتی وجود نداشته باشد پس از آن دیگر نیاز به پانسمان ندارید.
- ❖ در صورتی که محل زخم ترشح نداشته باشد ، دو روز بعد از عمل می توان به حمام رفت.
- ❖ بخیه ها بسته به نظر پزشک پس از هفت الی ده روز خارج می شوند.
- ❖ بهتر است نزدیکی از روز هفتم به بعد انجام گردد.
- ❖ در صورت وجود این علائم پس از عمل، فوراً به پزشک معالج مراجعه نمایید : تب بالاتر از ۳۸ درجه، خونریزی یا ترشح زیاد از محل عمل، تورم شدید در ناحیه عمل یا اطراف بیضه ها.

پیشگیری:

- ❖ اجتناب از پوشیدن لباسهای تنگ
- ❖ اگر دارای واریکوسل خفیف هستید نیز برای پیشگیری از بدتر شدن وضعتان، نباید زیاد سرپا بیایستید. کارهای ایستادنی زیاد نباید انجام دهید.